

Κύπρος 1955-1959

του Μιχάλη Χατζηκυριάκου

Σηκώθηκε από το βραδινό φαγητό και ενώ η γυναίκα του μάζευε το τραπέζι αυτός κάθισε στον καναπέ και ήπιε μια γουλιά από το υπόλοιπο τσάι που είχε μείνει στη τσαγιέρα από το απόγευμα.

Σε λίγο έπρεπε να φύγει για τη δουλειά. Σήμερα θα πήγαινε μέχρι αργά, μέχρι τα μεσάνυχτα. Δεν ήταν μια συνηθισμένη βάρδια.

Φόρεσε το γιλέκο, το σακάκι, το παπιγιόν και το καπέλο του μπόουλιγκ και ετοιμάστηκε να φύγει. Όταν είχαν έκτακτες υποχρεώσεις, πάντα φορούσε παπιγιόν και το καπέλο του μπόουλιγκ, χρόνια τώρα. Βλέπεις, ως άγγλος, τηρούσε την παράδοση.

Καβάλησε το ποδήλατό του και σε λίγη ώρα έφτασε στη δουλειά του, έμενε πολύ κοντά.

Χαιρέτησε τους συναδέλφους του, κάθισε στο γραφείο του, άνοιξε το ημερολόγιό του, και σημείωσε : Τετάρτη 13 Μαρτίου 1957. Στη συνέχεια έγραψε τον αύξοντα αριθμό 9, τοποθέτησε με λίγη κόλλα τη φωτογραφία και από κάτω έγραψε : γεννήθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 1938. Χμ, πολύ μικρός, σκέφτηκε, μόλις 19 χρονών. Ο πιο νέος από τους προηγούμενους 8.

Περίμενε μέχρι που η ώρα πήγε 12 παρά τέταρτο τα μεσάνυχτα.

Τότε, προχώρησε προς την ειδική αίδουσα και έκανε έναν τελευταίο έλεγχο στον μηχανισμό. Όλα δούλευαν ρολόι.

Φόρεσε την κουκούλα και περίμενε. Δεν είχε κανένα άγχος, εξάλλου, αυτή ήταν η δουλειά του, χρόνια τώρα. Χώρα, που ο αποψινός ήταν ο ένατος στη σειρά από τότε που πήρε μετάθεση και ήρθε στην Κύπρο. Και δεκάδες άλλοι από το 1941 που κάνει αυτή τη δουλειά.

Η ώρα πήγε 12 παρά πέντε. Τότε, τον είδε να μπαίνει.

Ένα παιδί ήταν, μελαχρινός, μετρίου αναστήματος, φρεσκοξυρισμένος. Όμως, αυτό το παιδί δεν δύμιζε με τίποτα έναν άνθρωπο που σε λίγο δεν θα ήταν πα με τους ζωντανούς. Περπατούσε ευθυτενής, λαμπρός και περήφανος. Τα μάτια του έλαμπαν και ένα αμυδρό χαμόγελο διαγραφόταν στα χείλη του. Το πρόσωπό του ανέδιδε μια αίσθηση μεταφυσική, λες και δεν ήταν μέρος εκείνης της σκηνής και παρακολουδούσε από μακριά την εξέλιξη των πραγμάτων με αγαλλίαση.

Τους κοίταζε όλους με τέτοια περιφρόνηση, τούς έβλεπε τόσο λίγους, λες και αυτός ήταν ο θύτης και όχι το θύμα, λες και ήταν ο άνθρωπος που, σαν από θαύμα, είχε μόλις αναστηθεί και όχι αυτός που πήγαινε στο θάνατο.

Όπως έβλεπε αυτό το παιδί μέσα από την κουκούλα, τού δύμισε τις εικόνες με τους αγίους που είχε δει σε μια ορθόδοξη εκκλησία. Τόσο ήρεμος, τόσο πράος, τόσο απελευθερωμένος.

12 παρά δύο λεπτά.

Ο μελλοθάνατος προχωράει αγέρωχος προς το ικρίωμα.

Ο άνθρωπος με την κουκούλα, ο δήμιος, του περνάει τη δηλεία στο λαιμό. Ο μελλοθάνατος ψάλλει τον Εθνικό Ύμνο.

Μεσάνυκτα.

Ο δήμιος τραβάει το μοκλό και το σώμα, ελεύθερο πια ταξιδεύει προς την αιωνιότητα.

Ο δήμιος, επιστρέφει στο γραφείο του, ανοίγει το ημερολόγιό του και σημειώνει δίπλα από τη φωτογραφία : Ευαγόρας Παλληκαρίδης, 9 δευτερόλεπτα. Τόσο κράτησε το ταξίδι στον Αχέροντα.

Ο **Χάρι Άλεν** (Harry Allen 5 Νοεμβρίου 1911 – 14 Αυγούστου 1992), ήταν ο Άγγλος δήμιος που απαγχόνιζε Κύπριους αγωνιστές της ΕΟΚΑ στις φυλακές της Λευκωσίας, τη δεκαετία του '50, δείγμα της σκληρότητας που επέδειξαν οι Βρετανοί για να καταπνίξουν τον απελευθερωτικό αγώνα της Κύπρου. Συνήδιζε να κρατά ενδύμια από την “δητεία” του. Ο ίδιος έχει καταγράψει ανατριχιαστικές λεπτομέρειες, μεταξύ αυτών και το χρόνο που χρειάστηκε ο κάθε ένας για να ξεψυχήσει. Ο Άγγλος δήμιος είναι ο άνθρωπος που φόραγε την κουκούλα και τραβώντας έναν μοκλό αφαιρούσε τις ζωές των Κυπρίων αγωνιστών. Πάντα, όταν ασκούσε τα καθήκοντά του, φορούσε γιλέκο, παπιγιόν και καπέλο του μπόουλιγκ.

Ο εκτελεστής κρατούσε ημερολόγιο και ενδύμια από τις τελευταίες στιγμές των θυμάτων του.

Τα αντικείμενα αυτά αποτελούνται από ένα ρολόι ωμέγα, ένα ρόπαλο, αριθμό φωτογραφιών του ιδίου, ένα κατάλογο τριών σελίδων δακτυλογραφημένων με τις λεπτομέρειες των εννέα Ελληνοκυπρίων απαγχονισθέντων.

Στον κατάλογο αυτό περιλαμβάνονται τα στοιχεία τους, όπως ημερομηνία γεννήσεως, ημερομηνία απαγχονισμού και πόσα δευτερόλεπτα χρειάστηκαν να περάσουν μέχρι να αφήσει την τελευταία του πνοή ο καθένας από τους ήρωες. Στα αντικείμενα περιλαμβάνονται επίσης δύο επάργυρα ποτήρια με επιγραφές αφιερώματα προς αυτόν από φίλους του.

Απαγχονίστηκαν από τον Χάρι Άλεν :

Στις 10 Μαΐου 1956 ο Μιχαήλ Καραολής και ο Ανδρέας Δημητρίου.

Στις 9 Αυγούστου 1956 ο Ανδρέας Ζάκος, ο Ιάκωβος Πατάσος και ο Χαρίλαος Μιχαήλ.

Στις 21 Σεπτεμβρίου 1956, ο Μιχαήλ Κουτσόφτας, ο Στέλιος Μαυρομάτης και ο Ανδρέας Παναγίδης.

Στις 14 Μαρτίου 1957 ο τελευταίος στη σειρά και ο πιο νέος σε ηλικία, Ευαγόρας Παλληκαρίδης.

Στα Φυλακισμένα Μνήματα αναπαύονται ακόμα τέσσερεις αγωνιστές της Ε.Ο.Κ.Α. οι οποίοι έπεσαν μαχόμενοι. Οι Άγγλοι αρνήθηκαν να δώσουν τις σορούς των ηρώων στις οικογένειές τους, φοβούμενοι τις λαϊκές εκδηλώσεις κατά την κηδεία τους. Τους έθαψαν στο κοιμητήριο των φυλακών, όπως τους απαγορευόταν. Οι τέσσερεις αγωνιστές, που όλοι έπεσαν στο πεδίο της μάχης είναι οι ακόλουθοι:

1. Μάρκος Δράκος (25 ετών, ο οποίος έπεσε μαχόμενος σε μάχη με τους Άγγλους στρατιώτες),
2. Γρηγόρης Αυξεντίου (29 ετών ο οποίος ήρθε στην Ελλάδα με σκοπό να σπουδάσει στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, όμως στις εξετάσεις δεν κατάφερε να εισαχθεί. Κατετάγη στον Ελληνικό στρατό και πέρασε από τη Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού, ενώ παράλληλα μελετούσε φιλοσοφία για να μπει στην φιλοσοφική σχολή Αθηνών. Απολύθηκε από το Στρατό ως Έφεδρος Ανθυπολοχαγός Πεζικού και στη συνέχεια υπηρέτησε στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα για λίγους μήνες). Υπαρχηγός της ΕΟΚΑ. Στις 12 Δεκεμβρίου 1955 ο Αυξεντίου και όλη η ιεραρχία της ΕΟΚΑ παγιδεύτηκαν από τους Βρετανούς στο όρος Τρόδος, κοντά στο χωριό Σπήλια. Ο Αυξεντίου, όχι μόνο οδήγησε τους συντρόφους του σε ασφαλές μέρος, αλλά άφησε τους Άγγλους να αλληλοπυροβολούνται και να έχουν πολλά θύματα. Το Πάσχα του 1956 βρίσκει τον ήρωα ν' αναρρώνει στο ιστορικό (ιδρύθηκε το 1148) μοναστήρι του Μαχαιρά, μετά από εγχείρηση. Εκεί συνέβη και το πρωτοφανές της εμφάνισής του ενώπιον των δικτών του, όταν πάνω από 100 Άγγλοι αξιωματικοί και στρατιώτες έζωσαν το μοναστήρι. Μεταμφιεσμένος σε καλόγερο, με γενειάδα και ράσο, ο Γρηγόρης Αυξεντίου παρουσιάστηκε και συστήθηκε στον Άγγλο επικεφαλής αξιωματικό ως ο «πατήρ-Χρυσάνθος» και στην συνέχεια τους...κέρασε. Στα τέλη Φεβρουαρίου 1957 οι αγγλικές δυνάμεις ασφαλείας έλαβαν την πληροφορία από ένα βοσκό ότι ο Αυξεντίου και η ομάδα του κρύβονται σε μια σπηλιά πλησίον της Μονής Μαχαιρά στο όρος Τρόδος. Αμέσως, απόσπασμα από 60 στρατιώτες έφθασε εκεί το απόγευμα της 2ας Μαρτίου. Περικύκλωσε τη σπηλιά και κάλεσε τον Αυξεντίου να παραδοθεί. Ο επικεφαλής του βρετανικού αποσπάσματος, πλησίασε την είσοδο της σπηλιάς και φώναξε: «Ρίξε τα όπλα σου και παραδώσου, αλλιώς θα επιτεθούμε». Κάποιος απάντησε: «Καλά παραδινόμαστε». Τέσσερις άνδρες βγήκαν έξω, όχι και ο Αυξεντίου. Ο Άγγλος αξιωματικός τον κάλεσε και πάλι να παραδοθεί, αλλά έλαβε την υπερήφανη απάντηση «Μολών λαβέ». Αμέσως, τέσσερις στρατιώτες όρμησαν μέσα στην σπηλιά. Ο Αυξεντίου τους υποδέχτηκε με καταγιστικά πυρά. Οι τρεις Βρετανοί οπισθοχώρησαν

έντρομοι, ο τέταρτος, ένας δεκανέας, έπεσε νεκρός. Ο αξιωματικός ζήτησε ενισχύσεις, οι οποίες κατέφθασαν αμέσως με ελικόπτερα. Η μάχη συνεχίσθηκε για 10 ώρες, χωρίς αποτέλεσμα για τους επιτιθέμενους. Μπροστά στο αλύγιστο θάρρος του Αυξεντίου και αφού χρησιμοποίησαν όλων των ειδών τα όπλα, οι Βρετανοί περιέλουσαν το κρησφύγετο με βενζίνη και το πυρπόλησαν. Τεράστιες φλόγες κάλυψαν τη σπηλιά, για να τυλίξουν σε λίγο το κορμί του Αυξεντίου. Η μάχη τελείωσε στις 2 το βράδυ της 3ης Μαρτίου 1957. Το πώμα του ηρωικού πατριώτη βρέθηκε απανδρακωμένο και τάφηκε την επομένη στις Κεντρικές Φυλακές Λευκωσίας.

3. Στυλιανός Λένας (24 ετών, τραυματίστηκε και αυτός σε μάχη, μεταφέρθηκε σε αγγλικό στρατιωτικό νοσοκομείο, όπου επί 39 ημέρες περισσότερο βασανίστηκε παρά νοσηλεύτηκε και πέθανε εκεί) και
4. Κυριάκος Μάτσης, 32 ετών, γεωπόνος υπότροφος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, περικυκλώθηκε από τις Βρετανικές δυνάμεις, δεν παραδιδόταν και ανατινάχθηκε στο κρησφύγετό του με αποτέλεσμα να βρει το θάνατο).

Για τον Κυριάκο Μάτση, πρέπει να αναφέρω και το εξής : Συνελήφθη στις 9 Ιανουαρίου 1956. Κατά την διάρκεια των βασανιστηρίων τον επισκέφθηκε ο ίδιος ο Κυβερνήτης Χάρντιγκ και του πρόσφερε το υπερβολικά μεγάλο για την εποχή ποσό των 500.000 λιρών αν αποκάλυπτε πού κρυβόταν ο Διγενής. Εκεί απάντησε το γνωστό "Ου περί χρημάτων των αγώνα ποιούμεθα...αλλά περί αρετής" Στις 13 Σεπτεμβρίου 1956 δραπέτευσε και επικηρύχτηκε με το ποσό των 5.000 λιρών.

Έντεκα μήνες πριν από το πέρασμά του στην αθανασία, σε επιστολή προς τους γονείς του, ο Μάτσης φανερώνει το πώς θα αντιμετώπιζε το τελευταίο προσκλητήριο της πατρίδας: «Πιστεύομεν ότι κάθε δυσία μας δεν πηγαίνει άδικα και εσείς να είστε περήφανοι για μας. Αν ο καλός Θεός μάς επιφυλάσσει την λαμπράν τύχη να δώσουμε την ζωήν μας για την πατρίδα, τότε η χαρά σας πρέπει να είναι απέραντη. Δεν ξέρω αν μπορεί να ονειρευτεί ένας άνθρωπος καλύτερη τύχη από αυτή. Και δεν μπορώ να σκεφθώ γονείς που να είναι πιο περήφανοι παρά για τα παιδιά τους που έπεσαν για την πατρίδα».

Ο Χάρι Άλεν έκανε 29 εκτελέσεις και βοήθησε σε άλλες 53. Η τελευταία εκτέλεση στην Αγγλία έγινε το 1964, όλες από τον Χάρι Άλεν, εξ ου και ο «τελευταίος δήμιος της Βρετανίας».

ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ – Ο τελευταίος ήρωας της αγχόνης

Γεννήθηκε σε ένα χωριό της Πάφου στις 26 Φεβρουαρίου 1938. Ήταν το τέταρτο παιδί της οικογένειας του Μιλτιάδη.

Την 1η Απριλίου 1953, ο Ευαγόρας πρωταγωνιστεί σε διάφορες διαδηλώσεις κατά των Άγγλων. Συγκεκριμένα, στις 2 Ιουνίου θα γινόταν η στέψη της βασι-

λισσας Ελισάβετ. Στην Αγγλία και σε όλες τις αποικίες γίνονταν προετοιμασίες για το μεγάλο γεγονός. Στην Πάφο στο «Ίακώβιο Γυμναστήριο» αναρτάται η αγγλική σημαία, γεγονός που εξοργίζει τους μαθητές. Παραμονή της στέψης, οι μαθητές της Πάφου και οι φοιτητές του Λιασιδίου Κολεγίου οργάνωσαν διαδήλωση με αίτημα να υποσταλεί η αγγλική σημαία και να εκκενωθεί το γήπεδο τους από στρατιώτες και αστυνομικούς. Ο 15χρονος τότε Ευαγόρας αναρριχάται στον ιστό, κατεβάζει και σκίζει την αγγλική σημαία: το γεγονός αυτό έδωσε το έναυσμα για επέκταση των διαδηλώσεων.

Οι μαθητές και το πλήθος συγκρούονται με την αστυνομία, η οποία ενισχύεται από Τούρκους. Ο διοικητής στέλλει διαταγή να αποσυρθούν οι αστυνομικοί, γιατί δεν έπρεπε η στέψη της βασίλισσας να αμαυρωθεί με αίμα. Η Πάφος έγινε το μόνο μέρος όπου δεν γιορτάστηκε η στέψη. Ο Ευαγόρας συνελήφθη, αλλά αφέθηκε ελεύθερος λόγω της μικρής του ηλικίας.

Σε ηλικία 17 χρόνων, ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης εγκατέλειψε το σχολείο και εντάχθηκε στις αντάρτικες ομάδες της ΕΟΚΑ. Στις 17 Νοεμβρίου 1955 οι μαθητές του Γυμνασίου συγκεντρώθηκαν και προετοίμαζαν μια διαδήλωση. Οι στρατιώτες είχαν διαταγή να πυροβολήσουν αδιάκριτα τους διαδηλωτές. Ο Ευαγόρας συλλαμβάνεται και οδηγείται στο δικαστήριο με την κατηγορία ότι συμμετείχε παράνομα σε οχλαγωγίες. Ο Ευαγόρας δεν παραδέχτηκε την κατηγορία και η δίκη αναβλήθηκε για τις 6 Δεκεμβρίου. Ήταν η αρχή του τέλους. Μια μέρα πριν τη δίκη, μπαίνει κρυφά στο σχολείο και αφήνει στην έδρα ένα σημείωμα:

«Παλιοί συμμαθηταί,

Αυτή την ώρα κάποιος λείπει ανάμεσά σας, κάποιος που φεύγει αναζητώντας λίγο ελεύθερο αέρα, κάποιος που μπορεί να μη τον ξαναδείτε παρά μόνο νεκρό.

Μην κλάψετε στον τάφο του, Δεν κάνει να τον κλαίτε.

Λίγα λουλούδια του Μαγιού σκορπάτε του στον τάφο. Του φτάνει αυτό ΜΟΝΑΧΑ.

*Θα πάρω μιαν ανηφοριά θα πάρω μονοπάτια
να βρω τα σκαλοπάτια που παν στη Δευτεριά.
Θ' αφήσω αδέρφια συγγενείς, τη μάνα, τον πατέρα
μεσ' τα λαγκάδια πέρα και στις βουνοπλαγιές.
Ψάχνοντας για τη Δευτεριά θα 'χω παρέα μόνη
κατάλευκο το χιόνι, βουνά και ρεματιές.
Τώρα κι αν είναι χειμωνιά, θα 'ρθει το καλοκαίρι
Τη Δευτεριά να φέρει σε πόλεις και χωριά.
Θα πάρω μιαν ανηφοριά θα πάρω μονοπάτια
να βρω τα σκαλοπάτια που παν στη Δευτεριά.
Τα σκαλοπάτια θ' ανεβώ, θα μπω σ' ένα παλάτι,
το ξέρω θαν απάτη, δεν θαν αληθινό.
Μεσ' το παλάτι θα γυρνώ ώσπου να βρω τον θρόνο,*

*Βασίλισσα μια μόνο να κάθεται σ' αυτό.
Κόρη πανώρια θα της πω, άνοιξε τα φτερά σου
και πάρε με κοντά σου, μονάχα αυτό ζητώ.*

Γειά σας παλιοί συμμαθηταί. Τα τελευταία λόγια τα γράφω σήμερα για σας. Κι όποιος δελήσει για να βρει ένα χαμένο αδελφό, ένα παλιό του φίλο, ας πάρει μιαν ανηφοριά ας πάρει μονοπάτια να βρει τα σκαλοπάτια που παν στη Λευτεριά. Με την ελευθερία μαζί, μπορεί να βρει και μένα. Αν ζω, θα με βρει εκεί.

Ευαγόρας Παλληκαρίδης».

Στις 18 Δεκεμβρίου 1956 μαζί με άλλους 2 συναγωνιστές του μετέφεραν όπλα και τρόφιμα.. Ξαφνικά βρέθηκαν αντιμέτωποι με αγγλική περίπολο. Οι 2 συναγωνιστές του Ευαγόρα κατάφεραν να διαφύγουν, αλλά ο ίδιος συνελήφθη. Στην κατοχή του είχε ένα οπλοπολυβόλο Μπρεν γρασσαρισμένο. Ήταν συνεπώς ανέτοιμο για να χρησιμοποιηθεί. Επίσης κουβαλούσε 3 γεμιστήρες γεμάτες.

Κατηγορήθηκε για κατοχή και διακίνηση οπλισμού και μεταφέρθηκε στη Λευκωσία. Βασανίστηκε όσο λίγοι άλλοι κατά την διάρκεια της κράτησης του. Αλλά δεν λύγισε.

Η δίκη ορίζεται για τις 25 Φεβρουαρίου. Ούτε εκεί του έλειψε το δάρρος. Ο Παλληκαρίδης δεν άφησε περιδώρια στους δικηγόρους του να τον υπερασπιστούν, αφού παρά τις αντιρρήσεις τους παραδέχθηκε την ενοχή του:

«Γνωρίζω ότι θα με κρεμάσετε. Ότι έκανα το έκανα ως Έλλην Κύπριος όστις ζητεί την Ελευθερίαν του. Τίποτα άλλο».

Ο δικαστής τον καταδίκασε σε θάνατο, αφού δεν συγκινήθηκε καθόλου από την πρωτοφανή εφηβική λεβεντιά του 19χρονου Ευαγόρα.

Την επόμενη μέρα της καταδίκης του Παλληκαρίδη, οι μαθητές του Γυμνασίου Πάφου απείχαν από τα μαθήματά του σε ένδειξη διαμαρτυρίας και έστειλαν τηλεγράφημα στον Χάρτινγκ, με το οποίο του ζητούσαν να απονεμηθεί χάρη στον Ευαγόρα. Όλος ο κόσμος αρχίζει μια προσπάθεια να σώσει τον νεαρό μαθητή. Η Ελληνική κυβέρνηση προσπαθεί να αποτρέψει την εκτέλεσή του. Η Κυπριακή αδελφότητα Αθηνών ζητά προσωπική παρέμβαση του βασιλιά Παύλου. Η Βουλή των Ελλήνων στέλνει τηλεγραφήματα προς την Βουλή των Κοινοτήτων και τα Ηνωμένα Έθνη. Ο Αρχιεπίσκοπος Δωρόθεος, ο Χωρεπίσκοπος Σαλαμίνας Γεννάδιος, ο δήμαρχος Λευκωσίας, 40 Εργατικοί Άγγλοι βουλευτές, συντεχνίες, ο Αρχιεπίσκοπος Νοτίου Αφρικής Νικόδημος, ο Αμερικανός Γερουσιαστής Fulton, απλοί πολίτες προσπαθούν να ματαιώσουν αυτή την εκτέλεση. Ο Χάρτινγκ όμως και η Αγγλική διπλωματία απορρίπτει την απονομή χάριτος.

Ο Ευαγόρας στο τελευταίο γράμμα του δηλώνει:

«Θ' ακολουθήσω με δάρρος τη μοίρα μου. Ίσως αυτό να ναι το τελευταίο μου γράμμα. Μα πάλι δεν πειράζει. Δεν λυπάμαι για τίποτα. Ας χάσω το κάθε τι. Μια φορά κανείς πεθαίνει. Θα βαδίσω χαρούμενος στην τελευταία μου κατοικία.

Τι σήμερα τι αύριο; Όλοι πεθαίνουν μια μέρα. Είναι καλό πράγμα να πεθαίνει κανείς για την Ελλάδα. Ώρα 7:30. Η πιο όμορφη μέρα της ζωής μου. Η πιο όμορφη ώρα. Μη ρωτάτε γιατί».

Πριν τα μεσάνυχτα, αφού μεταλάβει, καλούν την μητέρα του να τον αντικρίσει για τελευταία φορά και αυτός την παρηγορεί: «Μη θρηνείς μάνα, πεθαίνω για την Ελλάδα». Η μητέρα του είπε αργότερα: «μου έλεγε αστεία και προσπαθούσε να με παρηγορήσει...» Σε μεγάλη απόσταση ακούγονταν οι φωνές διαδηλωτών για την ΕΟΚΑ και την Ένωση με την Ελλάδα. Απαγχονίζεται χωρίς να βγάλει δάκρυ κι ενταφιάζεται μέσα στη φυλακή για να μη γίνει ο τάφος του λαϊκό προσκύνημα. Είναι τα περίφημα Φυλακισμένα Μνήματα στη Λευκωσία.

Είναι ο νεαρότερος και ο τελευταίος που ανέβηκε στο ικρίωμα της αγχόνης στις Κεντρικές Φυλακές, στη Λευκωσία.

Τα μεσάνυχτα της 13^{ης} Μαρτίου 1957 οδηγείται στην αγχόνη. Ψάλλει τον Εθνικό Ύμνο. Δύο λεπτά αργότερα (14 Μαρτίου) η καταπακτή ανοίγει και ο Ευγόρας Παλληκαρίδης περνά στην αιωνιότητα.

Ήταν μόλις 19 χρονών.

Η αγχόνη

Σήκωσα το βλέμμα στην αγχόνη
μύριες με γεμίσαν ενοχές
άνοιξε μπροστά μου μια οδόνη
με εννιά αδούλωτες ψυχές...

Ένωσα τριγύρω μου το βάρος
βούλιαζε στη σκέψη σας η γη
ήρωες που κλέψατε με δάρρος
της αθανασίας το κλειδί...

Έκλαψα στα γόνατα πεσμένος
για εξομολόγηση ψυχής
έκανα κι εγώ φυλακισμένος
στις δικές μου τύψεις ενοχής...

Κυριάκος Τριρινιάς